

MILJÖ- OCH
HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

PROTOKOLL 1/2012

Tid Tisdagen den 17 januari 2012 kl 17.00 – 19.20

Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Justerat Måndagen den 23 januari 2012

Per Ankersjö

Katarina Luhr

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C), ordföranden

Katarina Luhr (MP), vice ordföranden

Jonas Nilsson (M)

Torbjörn Erbe (M) §§ 1-28

Per Ola Bosson (M) §§ 1-28

Helena Levy (M)

Nils Ingelström (M)

Karin Karlsbro (FP)

Mikael Magnusson (S) §§ 28-29

Åsa Wester (S)

Rana Carlstedt (S)

Stellan F Hamrin (V) §§ 1-28

Tjänstgörande ersättare:

Fredrik Canerstam (S) §§ 1-27

Rebecka Carlsson (MP)

Viktor Strååt (M) § 29

Andreas Lundin (M) § 29

Fredrik Canerstam (S) § 29

för Mikael Magnusson (S)

för vakans (MP)

för Torbjörn Erbe (M)

för Per Ola Bosson (M)

för Stellan F Hamrin (V)

Ersättare:

Anders Thureson (M) §§ 1-28

Eva Runvald (M) §§ 1-27

Viktor Strååt (M) §§ 1-28

Andreas Lundin (M) §§ 1-28

Frida Johansson Metso (FP)

Per Johansson (FP)

Maria Brogren (C)

Fredrik Canerstam (S) § 28

Josefin Deiving (S)

Charles Berkow (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Anna Mróz §§ 1-18, Emily Tjäder, Emma Nordling §§ 1-19, Gunilla Hjort §§ 1-18, Gustaf Landahl, Helena Ulfsparre §§ 18-29, Håkan Andersson, Ingrid Mårtenson, Jonas Ericson §§ 18-29, Luis Lopez §§ 1-6, 10-15, 17-19, 21-29, Malin Ekman, Margareta Widell §§ 1-28, Peter Norränge §§ 18-29, Örjan Lönnngren samt biträdande borgarrådssekreteraren Albin Ring.

§ 1

Närvarorätt

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge närvarorätt vid dagens sammanträde till Jonas Ericson, Gunilla Hjort, Anna Mróz, Emma Nordling och Örjan Lönnngren, samtliga vid avdelningen för plan och miljö, till Helena Ulfsparre och Peter Norränge från Familjebostäder, samt till personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6, 10-15, 17-19, 21-29.

§ 2

Val av justerare och tid för justering

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser vice ordföranden Katarina Luhr (MP) att tillsammans med ordföranden Per Ankersjö (C) justera dagens protokoll.

Justering sker måndagen den 23 januari 2012.

§ 3

Anmälan av föregående protokoll

Protokoll 11/2011 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 13 december 2011 anmäls.

§ 4

Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 21 december 2011 och den 17 januari 2012 anmäls.

§ 5

Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen

Beslut

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med 2011-11-19 – 2011-12-09.

Handlingar i ärendet

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden
2011-11-19 – 2011-12-09.

§ 6**Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor**

Protokoll 6/2011 från miljö- och hälsoskyddsnämndens och fastighetsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågors sammanträde den 29 november 2011 anmäls.

§ 7**Överklagande av länsstyrelsens beslut den 25 november 2011 (beteckning 505-10-7855) rörande timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, mål nr M 6787-11**

Dnr 2008-11684

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullföljer överklagandet till mark- och miljödomstolen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut den 25 november 2011 fastställer nämndens avgiftsbeslut från den 15 april 2011.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 9 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 8**Överklagande av beslut om miljöstraffavgift för utebliven cisternkontroll**

Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M 3809-11

Dnr 2011-1372

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden medger bifall till överklagandet.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 9

Överklagande av beslut om miljöstraffavgift för utebliven cisternkontroll

Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M 4706-11

Dnr 2011-1329

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden medger att mark- och miljödomstolen upphäver beslutet om miljöstraffavgift.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen eller den han sätter i sitt ställe att företräda nämnden i ärendet.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 13 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 10

Kontroll av stadens återvinningsstationer

Årsrapport för 2011

Dnr 2011-19212

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens rapport av tillsyn på stadens återvinningsstationer.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden översänder rapporten till trafik- och renhållningsnämnden, samt Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 19 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Godkänna förvaltningens rapport av tillsyn på stadens återvinningsstationer
 2. Översända rapporten till Trafik- och renhållningsnämnden, samt Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB
 3. Begära att Trafik- och renhållningsnämnden återkommer inom tre månader med uppgift om vilka åtgärder man avser vidta för att förbättra situationen.
 4. Översända rapporten till Naturvårdsverket
 5. I övrigt anföra följande:

Det är inte tillfredsställande att problemen är av nuvarande omfattning (bl.a. hade hälften av alla besökta stationer anmärkningar) efter så många år. Rapporten visar att avtalet mellan materialbolagen och Stockholms stads Trafik- och renhållningsnämnd inte följs tillräckligt väl. Därför bör Trafik- och renhållningsnämnden reagera med större kraft.

En del av de problemen som konstateras kan vara av intresse ur ett nationellt perspektiv. De kan t.ex. vara värda att beakta vid Naturvårdsverkets arbete med en nationell avfallsplan, vid en nödvändig översyn av producentansvaret samt vid arbetet med införlivandet av EU:s avfallsdirektiv.

- 3) Åsa Wester m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

1. Att förvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag till hur stadens olika förvaltningar gemensamt skall se till att återvinningsstationerna är rena, snygga och trygga.
2. Att därutöver anföras:

Nedskräpningen vid återvinningsstationerna är en skandal, vilket fotografierna i förvaltningens rapport tydligt visar.

De borgerliga partierna har gått till val med det utmärkta slagordet ”rent, snyggt och tryggt”. Nu är det dags att göra slag i saken.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åsa Wester m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) enligt följande:

Miljöförvaltningens rapport från tillsynen av Förpacknings – och tidningsinsamlingen AB – FTI:s återvinningsstationer för 2011 är en nedslående läsning. Det är beklagligt att anmärkningarna på skötsel och drift återkommer utan de förbättringar som vi vill se.

Staden måste än tydligare återkoppla till verksamhetsutövarna att det är oacceptabelt med överfulla och skräpiga återvinningsstationer. Det är samtidigt ett problem att såväl enskilda som näringsidkare frångår sig avfall som inte hör hemma på återvinningsstationerna. Här måste FTI ta ett större ansvar att informera och tydliggöra vilket avfall som får slängas i respektive kärl, likväl som att enskilda och näringsidkare måste respektera de regler som gäller för återvinningsstationerna.

§ 11

Rapport Turist 2011, en inblick i livsmedelshantering under turistsäsong

Rapport från miljöförvaltningen

Dnr 2011-12262

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner anmälan om rapporten.

- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar beslutet till Livsmedelsverket.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar beslutet till Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare (SHR).

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åsa Wester m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Att godkänna anmälan om rapporten
 2. Att uppdra åt förvaltningen att utföra årliga kontroller under turistsäsongen
 3. Att överlämna beslutet till Livsmedelsverket
 4. Att överlämna beslutet till SHR
 5. Att därutöver anföras:

Det är anmärkningsvärt att man från förvaltningens sida tycker att resultatet av undersökningen är tillfredsställande och låter sig nöja med detta. Det är särskilt oroande att det framkommer brister i personalens kunskap om mathygien. Vi anser att det är utomordentligt viktigt att turister och andra restaurangbesökare kan känna sig trygga när de äter ute i Stockholm. En matförgiftning är inget roligt semesterminne. Därför anser vi att den kontroll som nu gjorts i projektform bör göras årligen under turistsäsong.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Katarina Luhr m.fl. (MP), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Stellan F Hamrin (V).

Reservation

Åsa Wester m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

§ 12

Samråd om planprogram för ny bebyggelse i mellersta Hägerstensåsen i stadsdelsområde Hägersten-Liljeholmen Remiss från stadsbyggnadsnämnden

Dnr 2010-17791

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö

(C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Planområdet ligger i ett attraktivt och kollektivtrafikhärligt område, varför vi ställer oss positiva till planförslaget. Bostäderna i området Skattsedeln ligger dock nära en populär och välanvänd bollplan. Det vore högst olyckligt och oönskat om denna välkomnade exploatering av området skulle innebära restriktioner på befintlig och angelägen verksamhet. Det är därför viktigt att planeringen och utformningen av byggnaderna sker på ett sådant sätt att den potentiella störningen från bollplanen i form av buller minimeras.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 19 december 2011. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

1. Tillstyrka programförslaget under förutsättning att:
 - byggnadernas placering och utformning fastläggs när en detaljerad bullerutredning utförts som visar att bullerriktlinjer enligt Stockholmsmodellen klaras,
 - förskolornas gårdar vid Skattsedeln och Sparbanksboken förläggs så att barn inte utsätts för trafikbuller över 55 dB(A),
 - eventuella bostäder ovanpå tunnelbanebyggnaden konstrueras så att stomljud i boningsrum inte överstiger ljudnivån 30 dBA (slow) vid tågpassage och vibrationer understiger 0,4 mm/s RMS,
 - en alternativ utformning och placering av husen vid Skattsedeln och Växel-Banken prövas för att minska påverkan på ekhabitatnätverket,
 - ekar som ska sparas har tillräckligt med plats, ljus och vattentillgång,
 - föreslagna kompensationsåtgärder kompletteras med kompensationsåtgärder som stärker de ekologiska funktionerna, framförallt ekhabitatnätverket vid Skattsedeln och Växel-Banken,
 - kompensationsåtgärden BMX-bana för ungdomar inte placeras vid E4:an där luftföroreningshalterna är höga.
2. Justera beslutet omedelbart.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Avslå byggnation i det berörda området då fullständiga kompensationsåtgärder för förstärkning av både sociala och ekologiska

värden saknas.

2. I övrigt anför följande:

Mellersta Hägerstenåsen har en blandad bebyggelse med insprängd naturmark. Samtliga områden där bebyggelse är föreslagen klassas som värdefulla eller mycket värdefulla ur social synpunkt och mycket värdefulla ut ekologisk synpunkt. Ett viktigt ekohabitatsnätverk, som redan smalnats av genom tidigare byggnation, kommer att påverkas negativt av byggnation och områden lämpliga för lek och utomhusvistelse kommer att försvinna.

Vi anser att planering av bebyggelse i områden som klassas som mycket värdefulla ur ekologisk synpunkt måste planeras i ett större sammanhang för att kunna avgöra hur stor effekt byggnation kommer att ha som helhet på det ekologiska sambandet även utanför det berörda området. Att förtäta många områden som tidigare klassats som mycket värdefulla ur social synpunkt kan inte heller anses vara en utveckling i rätt riktning.

Vi anser att en bindande strategi måste utarbetas för hur t.ex. Stockholms ekohabitatsnätverk ska upprätthållas för att bevaras för framtiden innan man fortsätter att projektera områden inom värdefulla ekologiska nätverk. Träd och växter är levande och föränderliga och att vänta på att träd ska själv dö innan man kan bygga är inte heller någon lämplig politik, varken för dem som söker bostad eller för en ekologiskt hållbar stad. För en långsiktig och hållbar utveckling av viktiga ekologiska nätverk måste förstärkningsåtgärder göras på strategiska platser. Först när man har en strategi för hur viktiga ekologiska nätverk ska kunna fortleva på lång sikt kan det bli motiverat att eventuellt ta bort eller flytta träd där det kan vara lämpligt att bygga. Den politik som för närvarande förs ger litet hopp om bevarande av befintliga ekologiska samband i bebyggda områden. Så länge som de kompensationsåtgärder som föreslås för krympande av naturområden inte bevarar och förstärker viktiga ekologiska strukturer anser vi därför inte att man kan bygga bort viktiga ekologiska samband då vi saknar en fullvärdig ersättning för förlusten av viktig naturmark.

- 3) Åsa Wester m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.
- 4) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Avstyrka den föreslagna bebyggelsen eftersom den sker på värdefull naturmark.
 2. Om så bedöms nödvändigt tillstyrka byggande av förskolor på naturmark förutsatt att största möjliga hänsyn tas till existerande naturvärden och att byggnaderna konstrueras för ett klimatneutralt användande.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åsa Wester m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 13**Samråd om förslag till detaljplan för Orgelpipan 6 m.m. i stadsdelen Norrmalm****Remiss från stadsbyggnadsnämnden**

Dnr 2011-5389

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker detaljplanen under förutsättning att:
 - a. förutsättningarna för cykelparkering inom fastigheten utreds och förbättras,
 - b. förutsättningar prövas för energiproduktion i form av solceller integrerat i fasader och/eller på tak,
 - c. planhandlingarna kompletteras med information om att frånluft från restaurangerna inte får placeras i närheten av tilluftsintag eller öppningsbara fönster i bostäder eller hotellrum.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 19 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Åsa Wester m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Begränsa höjden av den nya byggnaden till dagens situation
 2. Därutöver betona MHFs synpunkter rörande klimatanpassning och cykelparkering. Det är ett oavvisligt krav att nya byggnader av denna karaktär blir klimatneutrala genom en kombination av minskat energibehov och egen energiproduktion.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Katarina Luhr m.fl. (MP), Jonas Nilsson

m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Åsa Wester m.fl. (S).

Reservation

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Vi ser mycket positivt på att byggnaden vid detta strategiska läge har en synlig miljöprofil med miljöklassning och synlig energiproduktion av sol och/eller vind. I denna knutpunkt för kollektivt resande måste det vara ett krav att ha utbyggd och välfungerande struktur för cyklar. Vi tycker att det är en mycket god idé att erbjuda service och parkering för cyklar i en del av huset och ser cykelservice på ett centralt läge som en viktig del i Stockholms miljöprofil och klimatarbete. Plats för hyrcykelsystem måste också finnas i nära anslutning. Vi anser att kopparmaterial ska undvikas i husets fasad då energiintensiv produktion av metall och läckage av koppar bör undvikas för denna miljöklassade byggnad.

Särskilt uttalande lämnas av Åsa Wester m.fl. (S) enligt följande:

Denna centralt placerade byggnad blir en viktig kommunikationsnod för kollektivtrafik, och kommer därtill genom sin storlek (tyvärr inte genom sin arkitektoniska skönhet) att tydligt häva sig fram i Stockholms skyline. Byggnadens placering och funktion gör det särskilt viktigt att Stockholm stad ställer stränga krav på miljö- och energistandard. Med högsta miljö- och energistandard kan då byggnaden fungera som exempel och symbol för Stockholms ambitioner att vara miljöstad.

Förvaltningen vill att förutsättningarna för energiproduktion i form av solsceller på byggnaden prövas. Det är bra. Vi vill verkligen understryka vikten av att stränga krav på energieffektivitet och övrig miljöhänsyn.

Vi vill också särskilt peka på det närmast parodiska, och som förvaltningen också lyfter fram – att det endast planeras för 30 stycken cykelparkeringsplatser. Detta måste självklart ändras. Ska Stockholm bli en cykelstad på allvar krävs cykelparkeringsplatser vid kollektivtrafiknoderna. Denna mycket allvarliga brist i detaljplaneförslaget måste åtgärdas.

§ 14

Trafikverkets ansökan om tillstånd till bortledning av grundvatten från spårtunnel Tomtebodavägen – Riddarholmen Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M 2301-07

Dnr 2005-000273-320

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar på

remissen.

- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden översänder beslutet i 15 exemplar till Nacka tingsrätt och via e-post.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Åsa Wester m.fl. (S) enligt följande:

Trafikverket framhåller att de bullerkrav som ställs på Citybanan inte bör avvika från de krav som ställs för Norra länken. Vi vill påpeka att vi, till skillnad från den borgerliga majoriteten, inte vill ställa strängare krav vid byggande av järnväg än vid byggande av bilvägar.

Vi vill även påpeka att de krav som ställdes för Norra länken i sin tur är mindre stränga än de krav som ställdes för Södra länken. Vi var tidigare emot att man ställde lindrigare krav på Norra länken när ärendet behandlades i nämnden och ser mycket positivt på att nämnden nu går tillbaka till den nivå som gällde för Södra länken.

Förvaltningen anser det bra att Trafikverket inte pekar ut någon särskild tillsynsmyndighet i sina villkorsförslag. Vi har haft negativa erfarenheter av oklarhet om tillsynsansvar i samband med åtgärdsprogrammet för miljö kvalitet för luft. Oklarheten har bidragit till, eller utnyttjats för, bristande tillsyn. Villkor om att ”tillsynsansvar ligger på länsstyrelsen eller den myndighet som länsstyrelsen delegerar ansvaret till” borde ge bättre resultat.

§ 15

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för vattenverksamhet samt hamnverksamhet i samband med byggande och drift av Förbifart Stockholm

Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M 3342-11, M 3343-11,

M 3345-11, M 3346-11

Dnr 2011-18905, 2011-18903, 2011-18900, 2011-18898

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö

(C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Förbifart Stockholm är en historisk och nödvändig infrastruktursatsning – den behövs för att hålla ihop ett växande Stockholm. Idag går cirka 80 procent av all trafik i länet mellan den södra och norra delen av Stockholm, vilket belastar Essingeleden och Stockholms innerstad mycket hårt. Det råder också bristande framkomlighet för såväl privatbilar och kollektivtrafikresenärer som för godstransporter och servicefordon.

Förbifart Stockholm kommer att underlätta framkomligheten i hela regionen och samtidigt förbättra miljön i en hårt trafikerad innerstad. Detta kommer att öka Stockholms konkurrenskraft, ekonomiska tillväxt samt integrationen mellan länets södra och norra delar.

Samtidigt innebär byggnationen krav på att minimera störningsmomenten för de närboende samt ingreppen i de naturreservat och vattenförekomster som förbifarten kommer att passera under. Kraven bör sålunda i detta sammanhang utformas i linje med lagstiftningens krav samtidigt som de bör vara lösningsorienterade så att inte projektet försvåras eller fördröjas i onödan. Detta gäller särskilt den delen i tillståndet som avser ljudnivåer vardagar mellan kl 19:00-22:00, där Trafikverket har föreslagit 45 dB(A) som högsta ekvivalenta ljudnivå, medan förvaltningen föreslagit 40 dB(A). Om Trafikverket kan påvisa att detta lägre riktvärde skulle medföra substantiellt ökade kostnader eller fördröjningar för projektet är nämnden av uppfattningen att det högre riktvärdet 45 dB(A) kan accepteras.

Nämnden vill i sammanhanget också erinra om vikten av att de personer som bor i bullerstörda områden under projektperioden i god tid informeras om under vilken tid och i vilken omfattning som bullerstörningarna kommer att äga rum. Aktiv och kontinuerlig information mot de boende i området torde öka förståelsen för störningarna och kan möjligtvis även minska de upplevda besvären.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 december 2011. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, 11 kap. miljöbalken, mål M 3346-11

- 1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att ansökan om tillstånd för vattenverksamhet ska kompletteras enligt följande:

- a. När det gäller åtgärder i Hansta och Sätmaskogens naturreservat som berör reservatens föreskrifter ska Trafikverket förtydliga vilka åtgärder som avses utföras i enlighet med vad som närmare beskrivs under p. 1.9 i utlåtandet sid 13 ff.

- b. En tydligare redovisning av påverkan på naturmiljön där all berörd mark inom natur- och kulturresevatnen beaktas, inte bara de objekt som nämns i MKB.

Inventeringsresultat för djur- och växtarter inom påverkansområdet samt eventuell påverkan på dessa ska redovisas tydligt. Kompletteringarna ska kunna användas som underlag för dispens- och tillståndsgivning samt för bedömning av lämpliga kompensationsåtgärder.

- 1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder enligt föreskrifterna för Hansta och Sätmaskogens naturreservat som krävs för byggandet av Förbifart Stockholm ska prövas av mark- och miljödomstolen i samband med denna ansökan om vattenverksamhet. Ansökan ska kompletteras med erforderlig utredning för att domstolen ska kunna ta ställning till dessa åtgärder. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill beredas tillfälle att yttra sig över utredningen för att kunna lämna ytterligare förslag till slutliga villkor utöver vad som anges nedan under 1.4.
- 1.3 För det fall mark- och miljödomstolen bedömer att domstolen endast bör pröva de yrkanden om dispens och tillstånd enligt reservatsföreskrifter som framställts av Trafikverket, yrkar miljö- och hälsoskyddsnämnden att ansökan om vattenverksamhet ändå ska kompletteras med utredning avseende samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder som kommer att utföras inom naturreservaten med anledning av byggandet av Förbifart Stockholm. Förvaltningen bedömer att sådana utredningar är nödvändiga för att mark- och miljödomstolen ska kunna ta ställning till de yrkanden om tillstånd och dispens enligt reservatsföreskrifter som Trafikverket har framställt.
- 1.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att tillståndet för vattenverksamhet, utöver Trafikverkets egna villkorsförslag, förenas med följande slutliga villkor:
 - a. Trafikverket ska upprätta en samlad plan för kompensations- och förstärkningsåtgärder avseende vägprojektets påverkan på bevarandevärdena i samtliga natur- och kulturresevat. Planen ska upprättas i samråd med berörda kommuner och vara färdig i god tid före byggstart.
 - b. Innan dränvatten leds till Stordiket respektive innan Stordiket läggs om ska en plan för att säkra förekomsten av större vattensalamander i området utarbetas i samråd med tillsynsmyndigheterna. Planen ska innehålla de delar som specificeras under punkt 1.9 nedan i utlåtande sid 13 ff.. Konkreta kompensationsåtgärder för större vattensalamander enligt denna plan ska genomföras. Tillsynsmyndigheternas krav på vattenkvalitet och flöden ska innehållas.
- 1.5 För störningar under byggtiden som inte är kopplade till den sökta vattenverksamheten yrkar miljö- och hälsoskyddsnämnden i första hand att sådana störningar ska regleras i kontrollprogram som Trafikverket ska upprätta i samråd med tillsynsmyndigheten.
- 1.6 I andra hand yrkar nämnden att Trafikverkets egna villkorsförslag gällande dessa

störningar ändras/förtydligas enligt förvaltningens förslag:

1.6.1 Luftburet buller

Luftburet buller under byggskedet ska begränsas så att personer som bor i anslutning till anläggningen inte ska utsättas för högre värden avseende buller än vad som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Om det luftburna bullret överskrider angivna värden mer än tillfälligt ska tillsynsmyndigheten underrättas. Efter samråd med tillsynsmyndigheten får dock arbeten förekomma som innebär överskridanden av angivna värden. Alla boende som förväntas utsättas för luftburet buller över nivåerna i de allmänna råden under minst en vecka ska i god tid innan bullerstörningarna inleds erbjudas tillfälligt boende av Trafikverket.

Arbeten som kan medföra störningar för boende på grund av luftburet buller ska i huvudsak utföras mellan kl. 07.00 och 19.00 helgfri måndag - fredag. Sådana arbeten får även utföras på annan tid som tillsynsmyndigheten medger.

1.6.2 Stomljud

Bulleralstrande arbeten får normalt förekomma ovan jord helgfri måndag – fredag mellan kl. 07.00 och 19.00 och under jord mellan kl. 07.00 och 22.00. Sådana arbeten får även utföras på annan tid som tillsynsmyndigheten medger. Stomljud inomhus från byggverksamheten får inte överskrida de nivåer som anges i nedanstående tabell vad gäller lördag, söndag, helgdag samt natt. Om stomljudet överskrider angivna värden mer än tillfälligt ska tillsynsmyndigheten underrättas. Efter samråd med tillsynsmyndigheten får dock arbeten förekomma som innebär överskridanden av angivna värden. Stomljud som orsakas av borring och bergrensning får överskrida de värden som anges i nedanstående tabell vad gäller helgfri måndag – fredag kl. 07.00 – 22.00. Utgångspunkten för villkoret är Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15), med redovisade justeringar avseende vissa tider enligt tabellen nedan.

Bostäder, vårdlokaler och fritidshus

Veckodagar	Tid	Högsta ekvivalenta
Helgfri måndag - fredag	07.00 – 19.00	45 dB(A)
Helgfri måndag – fredag	19.00 – 22.00	40 dB(A)
lördag	07.00 - 19.00	35 dB(A)
söndag och helgdag	07.00 – 19.00	35 dB(A)
lördag, söndag och helgdag	19.00 – 22.00	30 dB(A)
Samtliga dagar, natt	22.00 – 07.00	30 dB(A)*

*För bostäder gäller dessutom maximal momentan ljudnivå om 45 dB(A) nattetid

Alla boende som förväntas utsättas för stomljud över värdena i tabellen ovan under minst en vecka ska i god tid innan bullerstörningen inleds erbjudas tillfälligt boende av Trafikverket. Värdena gäller inte beträffande boende vilka erhållit skriftligt erbjudande från Trafikverket om tillfälligt boende.

1.6.3 Vibrationer

Byggnader och andra anläggningar som bedöms kunna skadas av vibrationer från tunneldrivningen ska identifieras och högsta tillåtna vibrationsvärden ska fastläggas och utgöra avtalsvillkor för entreprenadarbetena. Utgångspunkten för vibrationsvärdens skall vara svensk standard för sprängningsarbeten (SS 4604866

enligt den utgåva domstolen bestämmer) eller överenskommelser med berörda anläggningsägare.

1.6.4 Utsläpp till vatten

Dränvatten och processvatten från tunnlar och andra anläggningar inne i berget ska under byggskedet, och därefter så länge föroreningshalten så föranleder, ledas till spillvattennätet för rening i kommunalt reningsverk. Dränvatten och processvatten från schakt i jord och berg i anslutning till trafikplatser och tunnelpåslag får användas för skyddsinfiltration utanför spont om kvävehalten inte överskrider tillämplig miljökvalitetsnorm för nitrat i grundvatten och om vattnet inte heller bidrar till att kvaliteten på grundvattnet försämrats även med avseende på andra ämnen som kan ha tillförts dränvattnet och processvattnet. I annat fall ska vattnet beroende på föroreningsgrad avledas till dagvattennätet eller spillvattennätet enligt villkor som ska upprättas för respektive trafikplats i samråd med huvudmannen för VA och tillsynsmyndigheten.

Ansökan om tillstånd för tillfällig hamnverksamhet, 9 och 11 kap. miljöbalken

2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att sökt tillstånd enligt 7 kap. miljöbalken, utöver vad Trafikverket redan har åtagit sig i ansökan, ska regleras med följande villkor:

- a. *Sätra strandstig ska ledas om förbi hamn- och etableringsområdet så att det är möjligt att passera hamnen. Stigen ska hållas öppen till dess att hamnen och angränsande etableringsområde har avvecklats. Ny sträckning för stigen finns angiven i arbetsplan för Förbifart Stockholm.*
- b. *Etableringar ska utformas och anläggas på ett sådant sätt att irreversibla och svårreparerade markgrepp så långt som möjligt undviks och återställning möjliggörs. Detta omfattar bl.a. att maskintyper och storlek ska anpassas efter miljön så att körsador och kompaktering minimeras.*
- c. *Känsliga och hotade fågelarter ska följas upp och insatser för att rädda häckning i området sättas in ifall det behövs och bedöms möjligt. Uppföljningsmetod bör tas fram och inarbetas i kontrollprogram.*
- d. *Medverkan av tillsynsmyndigheten för naturreservatet ska ske vid detaljavgrensningar av arbetsområdet.*
- e. *Skyddsåtgärder ska vidtas för att förhindra spridning av markföroreningar vid alla schaktningsarbeten som utförs vid anläggandet av hamnen.*

2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder enligt föreskrifterna för Sätterskogens naturreservat som krävs för byggandet av hamnen ska prövas av mark- och miljödomstolen i samband med denna ansökan om tillfällig hamnverksamhet. Ansökan ska kompletteras med erforderlig utredning för att domstolen ska kunna ta ställning till dessa åtgärder. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill beredas tillfälle att yttra sig över utredningen för att kunna lämna förslag till slutliga villkor.

2.3. För det fall mark- och miljödomstolen bedömer att domstolen endast bör pröva de yrkanden om dispens och tillstånd enligt reservatsföreskrifter som framställts av Trafikverket, yrkar miljö- och hälsoskyddsnämnden att ansökan om byggande av tillfällig hamn ändå ska kompletteras med utredning avseende samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder som kommer att utföras inom naturreservatet med anledning av byggandet. Förvaltningen bedömer att sådana utredningar är nödvändiga för att mark- och miljödomstolen ska kunna ta ställning till de

yrkanden om tillstånd och dispens enligt reservatsföreskrifter som Trafikverket har framställt.

- 2.4 Att villkorsförslaget för buller under anläggningsskedet av hamnen (2.2.2 i utlåtandet) förtydligas så att det framgår att:
- I det fall det finns behov att utföra bullrande byggarbeten på andra tider än de som anges i villkoret så ska det ske först efter samråd med tillsynsmyndigheten.
 - Utgångspunkten för erbjudande om evakuering är att inga andra bullerdämpande åtgärder gett resultat.
- 2.5. Tillstyrka villkorsförslaget för buller under hamnens driftskede (2.3.1 i utl) förutsatt att Trafikverket beaktar både den ekvivalenta och maximala ljudnivån samt de boende som t.ex. har behov av att sova under dagtid, i samband med inventeringen av störda fastigheter som verket åtagit sig att göra.
- 2.6 Att ansökan kompletteras med en beskrivning av möjligheten att ansluta fartygen till land-el.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som grund för miljö- och hälsoskyddsnämndens inställning.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Åsa Wester m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.
- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

Vi begär i första hand återremiss för att

- a) förvaltningen ska kunna ta ställning också till de skador på kommunens vatten och vattentäkt som orsakas av byggverksamheten på bl.a. Lovön och
- b) effekterna på de omfattande friluftsintressena som berörs i form av intrång i 4 naturreservat på vatten, isar, öar och strandområden delvis klassade som riktintresse för friluftslivet

Om detta inte beviljas har vi nedanstående förslag till beslut

1. V avstyrker hela Förbifarten p.g.a. dess oförenlighet med uppsatta Klimatmål. Trafikverkets senaste bedömning visar bl.a. att trafiken måste minska med minst 20 % i tätortsområden (inte öka med minst 5 %) och att fordonsflottan år 2020 p.g.a. dagens bilköp till stor del kommer att bestå av fossilberoende fordon. Vi noterar också att lastbilstrafiken kontinuerligt ökar sina totala utsläpp trots åtgärder i motsatt riktning.
2. Om byggandet av Förbifarten igångsätts innan det slutligen stoppas motsätter vi oss utifrån bl.a. Miljöförvaltningens bedömningar intrång i

existerande Naturreservat vad gäller vattenverksamhet och kräver alternativa åtgärder. Detsamma gäller de allvarliga inskränkningar som drabbar friluftslivet i/på vatten, isar, öar och stränder som drabbar de 4 berörda naturreservaten och de risintressen som gäller för Mälaren vad gäller friluftslivet. Vi begär också att NV:s riktlinjer vad gäller buller ska gälla vid bedömningen av hamnanläggningar. I övrigt tillstyrker vi i allt väsentligt förvaltningens synpunkter.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Åsa Wester m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Byggandet och driften av Förbifart Stockholm kommer ha stor påverkan på alla berörda områden och tycks ge oacceptabel påverkan på berörda naturreservat. Vi anser inte att det är rimligt att natur och friluftsliv i så stor utsträckning och under så lång tid kommer att påverkas av projektet, och att oersättliga naturvärden i reservaten kommer att förstöras genom detta vägprojekt. Då det fordras särskilda skäl för dispenser i naturreservat kräver vi att ansökan kompletteras med undersökningar och förtydliganden om vilken påverkan arbetet kommer få i naturreservaten och vilka kompensationsåtgärder som kommer vidtas. Att vatten i hamnarna skyddas från föroreningar är också av stor vikt, och ansökan bör kompletteras med en specificering av vilka säkerhets- och miljökrav på båtar och hamnar som kommer gälla för att skydda vattnet från skadliga ämnen. Det är viktigt att nämnden efter detta får ta ny ställning till ansökan.

§ 16

Överklagande av nämndens beslut att lämna ändringar om Värtaverkets tillstånd utan åtgärder

Dnr 2011-480

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att låta ärendet utgå.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 12 december 2011.

§ 17**COMBAT - Covenant of Mayors in the Central Baltic Capitals
Avrapportering av EU-projekt**

Dnr 2010-019569

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner avrapporteringen av projektet COMBAT.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 6 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Vi ser mycket positivt på utbyten som COMBAT, inte minst då effekterna vid lyckat resultat har potential att bidra till mycket större utsläppsminskningar än någon av de enskilda parterna kan åstadkomma på egen hand. Det är dock beklagligt att ambitionen för utsläppsminskningarna för COMBAT:s parter stannat vid 30 % till år 2020. Enligt den senaste klimatforskningen som i alla lägen måste vara grunden för ambitionerna gällande utsläppsminskningar måste klimatutsläppen minska med minst 40 % till 2020 för att det skall finnas en chans att undvika oåterkalleliga konsekvenser för klimatet. Vi anser att 40% bör vara miniminivån för ambitionerna i framtida gemensamma handlingsplaner.

§ 18**Miljötillsyn 2011, tillsynsrapport vägtrafik**

Dnr 2011-21310

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Vägrafik, tillsynsrapport 2011”.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar beslutet till trafik- och renhållningsnämnden, Trafikverket, samt AB Storstockholms lokaltrafik.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 14 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Åsa Wester m.fl. (S) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Återremittera tillsynsrapporten för komplettering med ytterligare uppgifter om tillsyn av miljökvalitetsnormen för kväveoxid.

Utöver det anför följande:

Som framgår av ärendet överskrider miljökvalitetsnormen för kvävedioxid (NO₂) fortfarande längs flera gator i staden. En av de nio punkterna i det åtgärdsprogram som regeringen fastställde i december 2004 var ”Åtgärder för att begränsa genomfartstrafiken med tunga fordon på Hornsgatan i Stockholms kommun till endast bussar i linjetrafik.” Utpekad ansvarig är Stockholms stad.

I ett svar på en skriftlig fråga från miljöpartisten Åsa Romson konstaterade nämnden vid sammanträdet 2007-09-18 p 14 att ”Bland annat bör genomfartsförbud för tunga fordon genomföras på Hornsgatan, och förvaltningen föreslår att åtgärden även utreds för andra gator med normöverskridanden”.

Det har framförts synpunkter på ifall nämnden har tillsynsansvar för denna punkt. I sitt svar på stadsrevisionens revisionsrapport ”Granskning av stadens arbete med EU:s normer för partiklar (PM₁₀) och kvävedioxid” menade nämnden att ”det t o m är osäkert om Miljö- och hälsoskyddsnämnden verkligen är tillsynsmyndighet över efterlevnaden av ett åtgärdsprogram” (MHN 2007-10-20 p 12).

Under förra mandatperioden kunde konstateras att nämnden hade ”valt att inte följa förvaltningens förslag att förelägga utan har stannat vid att uppmana de organ som pekas ut i åtgärdsprogrammet att agera” (PM – Miljökvalitetsnormer, 2007-11-20).

Nämndens majoritet avslag vid sammanträdet 2009-04-16 (§21) ett förslag från MP och V att förelägga trafikenämnden att inom sex månader begränsa genomfartstrafiken med tunga fordon till endast bussar i linjetrafik. Nämndens

majoritet ville den gången avvakta undersökningar som trafikkontoret då aviserade att man skulle göra under en tremånaders tid, ”och mot bakgrund av dessa mätningar fatta beslut om lämpliga åtgärder för Hornsgatan.”

I uppföljningen av åtgärdsprogrammet i oktober 2009 (§16) stod att ”Trafikkontoret har börjat trafikmätningar för att klarlägga den tunga trafikens inverkan på utsläppen...I avvaktan på resultaten av trafikmätningar samt efterföljande analys av effekterna på kvävedioxidhalterna, har något förbud ännu inte införts. Trafikmätningarna beräknas vara klara innan årets slut.”

I uppföljningen av åtgärdsprogrammet i november 2010 (§9), rapporterades att nummerskyltar på samtliga fordon som kört på Hornsgatan registrerats under en tremånaders tid hösten innan. ”Nu pågår en analys av de cirka 4 miljoner fordonspassager...Preliminära resultat visar att ... den tunga lastbilstrafikens andel är ca 20%...Analysen kommer att slutföras under november 2010”.

I ett beslut 2011-06-30 (som redovisades vid nämndens sammanträde 2011-08-18) konstaterade länsstyrelsen att det med hänsyn till det bristande utredningsunderlaget i april 2009 kunde anses som en tillräcklig åtgärd från Miljö- och hälsoskyddsnämndens sida den gången att meddela trafiknämnden rådet att inom sex månader vidta åtgärder för att begränsa genomfartstrafiken med tunga fordon på Hornsgatan. Länsstyrelsen slog sedan fast att ”För det fall Trafik- och renhållningsnämnden inte vidtar någon åtgärd kan [miljö- och hälsoskydds-]nämnden åter ta upp frågan om eventuella ingripanden med ytterligare råd, förelägganden eller förbud.” Nämnden borde således ha kunnat agera från november 2009. Trots att det nästan två år senare fortfarande inte hade hänt något ville dock nämnden i augusti 2011 vänta tills det hade kommit ett nytt åtgärdsprogram från länsstyrelsen – vilket kunde väntas först nästan ett år senare (juni 2012).

Denna passivitet från nämndens sida vad gäller sin tillsyn av åtgärdsprogrammet bör framgå tydligt av tillsynsrapporten.

Trafikkontoret och Stockholms vatten behöver lösa ansvarsfördelningen vad det gäller dagvattnet och det är uppenbart att det här behövs mer påtryckningar och handlingskraft i frågan från den borgerliga politiska ledningens sida.

Vi ser vidare ett behov av en mer genomgående infrastrukturmässig planering av hur vi ska hantera dagvattnet i en växande stad i framtiden. Redan nu finns det problem med reningen av dagvattnet när påfrestningen är hög. Därutöver ser vi vidare att biltrafiken i staden minskas. Staden ska vara en plats för människor - inte en plats där bilarna tar över.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Åsa Wester m.fl. (S) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

§ 19**Miljötillsyn 2011 – livsmedelsbranschen
Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2011-19343

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Årlig tillsynsrapport för miljötillsyn inom livsmedelsbranschen, 2011”.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till de verksamhetsutövare i branschen som miljöförvaltningen har i sitt miljötillsynsregister.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 6 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Åsa Wester m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Godkänna förvaltningens rapport.
 2. Att med anledning av rapporterade brister i kontroll av energianvändningen uppdra åt förvaltningen att genom aktiva åtgärder se till att verksamhetsutövarnas arbete med energifrågor effektiviseras.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Åsa Wester m.fl. (S).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 20**Yttrande till mark- och miljödomstolen i överklagat ärende om flygbuller**

Föreläggande från mark- och miljödomstolen, mål nr M 5661-11

Dnr 2010-15639

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att mark- och miljödomstolen avslår överklagandet och fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut från 2010-10-06.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför förvaltningens tjänsteutlåtande som grund för sitt yrkande.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 7 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) enligt följande:

Vi kan inte annat än beklaga att rådande riktlinjer inte tycks möjliggöra åtgärder mot det oacceptabla buller som Bromma flygplats orsakar hela vägen från flygplatsen och sydost ut över Södermalm och kanten av Nackareservatet. Det är därför av många skäl viktigt att flygplatsen läggs ner och området utnyttjas för bl.a. ny bebyggelse – nu utan störande buller.

Särskilt uttalande lämnas av Åsa Wester m.fl. (S) enligt följande:

Fler undersökningar har visat att bullerstörningar är ett av Stockholmarens största upplevda miljöproblem. Antalet Stockholmare som upplever sig störda av buller har också ökat de senaste åren. Samtidigt har den borgliga alliansen slutit ett 30 årigt avtal med en av stadens största bullerkälla som uppenbart Bromma flygplats är. Vi anser inte att Stockholmarena ska behöva stå ut med flygbullret som dessutom hindrar stadsutveckling i stora delar av Västerort. En stängning av Bromma flygplats skulle öka livskvaliteten för många Stockholmare.

§ 21**Årlig tillsynsrapport för spårtrafik****Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2011-19667

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Årlig tillsynsrapport 2011 för spårtrafik”.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till Trafikverket och SL.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 9 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Åsa Wester m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Årlig tillsynsrapport 2011 för spårtrafik”
 2. Nämnden överlämnar rapporten till Trafikverket och SL
 3. Rapporten översänds för kännedom till ansvariga för Karolinska Institutets forskningsprojekt ”Hälsoeffekter, luftvägar, partiklar i Stockholms tunnelbana” samt till Socialstyrelsen.
 4. I övrigt anföra följande:

När det gäller luftföroreningshalter i tågtunnlar saknas nationella gräns- och riktvärden. Karolinska Institutet har i ett forskningsprojekt konstaterat mätbara effekter vars hälsomässiga betydelse är oklar. Det är önskvärt med mer forskning om eventuella hälsomässiga effekter av luftföroreningar i tågtunnlar, samt behov av riktvärden till stöd för arbetet för att minska människors exponering. Detta gäller inte minst barn.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Stellan F Hamrin (V).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Åsa Wester m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 22**Årlig tillsynsrapport för förorenade områden
Rapport från miljöförvaltningen**

Dnr 2011-19813

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten om tillsyn av förorenade områden 2011.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 19 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Rapporten visar som helhet att det är svårt och dyrt att åtgärda och sanera förorenade områden och att det därför är motiverat med större initiala investeringar för att undvika utsläpp jämfört med att sanera föroreningar i efterskott. Det är glädjande att se att saneringen vid Beckholmen har påbörjats och att stora mängder skadliga ämnen har kunnat avlägsnas. Sanering av Vinterviksområdet bör drivas på för att kunna ske inom en nära framtid.

Att det råder oklarheter om ifall det finns hälsorisker med äldre parkmark som används som lekplats för mindre barn är ytterst oroväckande och är ett område som kräver omgående krafttag vad gäller utredning, planläggning och eventuell snabba skyddsåtgärder. Vi skulle även vilja se en utvecklad strategi för förhindrande av läckage från förorenade områden där skadliga ämnen kan spridas till omgivande mark och vatten, oavsett om dessa områden är planerade för nybyggnation eller inte.

§ 23**Tillsyn inom Bromstens industriområde****Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2011-009113

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Hantering av farligt avfall och kemikalier hos verksamheter i Bromstens industriområde”.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 14 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 24

Miljötillsyn 2011 - Kemibranschen

Redovisning av miljöförvaltningens rapport

Dnr 2011-020064

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Årlig tillsynsrapport för kemibranschen”.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till de verksamhetsutövare i branschen som miljöförvaltningen har i sitt miljötillsynsregister.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 6 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 25

Redovisning av rapport ”Fosfater i textiltvättmedel, tillsyn hos detaljister”

Dnr 2011-020957

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Fosfater i textiltvättmedel, tillsyn hos detaljister”.

- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till Kemikalieinspektionen, branschorganisationerna Svensk Handel samt besöka återförsäljare.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 7 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 26**Utsläpp till vatten från Högdalsverket – Fortums bemötande****Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M 1442-07**

Dnr 2001-1573

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden skickar yttrandet i 10 exemplar till mark- och miljödomstolen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 20 december 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 27**Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2011 samt ny beräkningsmetodik**

Dnr 2011-18655

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner det nya sättet att göra beräkningar för uppföljning av växthusgasutsläpp.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner avrapportering av Stockholms energianvändning och utsläpp av växthusgaser.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar redovisningen till kommunfullmäktige.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 3 november 2011.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. I beräkningsmetodiken för uppföljning av energianvändning och växthusgaser 2011 använda sig av "Alt 2"- "Stockholmsmix"-utan allokering av utsläpp till den nationella elproduktionsmixen- för beräkning av utsläpp från el vid fjärrvärmeproduktion.
 2. Begära återremiss av rapporten för en omräkning av Stockholms energianvändning baserat på "Alt 2"- "Stockholmsmix".
 3. Att i övrigt bifalla förvaltningens förslag till beslut och anföra följande:

Utsläpp av växthusgaser med påföljande klimatproblem är ett av jordens nuvarande hot, och vi måste snabbt agera för att utsläpp av klimatgaser ska minimeras. För att kunna fatta välgrundade politiska beslut är det av största vikt att man har utsläppsdata som är väl överensstämmande med verkligheten. Därför är det mycket positivt att en ny och mer rättvisande beräkningsmetodik har kunnat utarbetas. Vi tycker dock att vi ska använda oss av de mest rättvisande siffrorna vad gäller lokalt producerad el. Förvaltningens förslag aviserar en framtida ändring av beräkningsgrunden för hur den lokala elproduktionen ska behandlas för att hantera den ökade lokala och förnybara elproduktionen. Vi anser att man bör redovisa en "stockholmsmix" för el redan nu, baserad på den nuvarande lokala produktionen. Vi anser att man ska ta hänsyn till lokal produktion även om det ger en högre utsläppssiffra, inte bara när det väntas ge en lägre siffra. Fortum står med sitt koleldade kraftvärmeverk för en orimligt stor del av utsläppen i Stockholm och vi anser att det är viktigt att visa detta även i siffror. För att kunna arbeta med minskningar av växthusgaser är det viktigt att kunna se var krafttag behöver sättas in och Stockholms utsläppsdata blir missvisande om man späder ut Värtaverkets koleldning i en "nordisk elmix". Vi välkomnar också ett bättre underlag för trafikarbetet i kommunen.

För övrigt visar rapporten att en kall vinter lätt sätter stopp för den nedåtgående

trenden för Stockholms växthusgasutsläpp. Vi anser därför att krafttag måste vidtas för att snabbt minska våra utsläpp så att nästa kalla vinter inte ger oss samma svarta siffror vad gäller Stockholms klimatpåverkan. Att större delen av den planerade minskningen av växthusgasutsläppen i Stockholm kommer att hänga på utfasningen av kol i Värtaverket indikerar även att klimatåtgärderna på alla plan måste intensifieras så att Stockholms klimatarbete inte tar tvärstopp när kolet i Värtaverket är färdigutfasat.

- 3) Åsa Wester m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

1. Att godkänna rapporten
2. Att förvaltningens förslag till förändrat beräkningssätt för växthusgasutsläpp när det gäller fjärrvärme/fjärrkyla, det så kallade alternativ ett avslås, och att istället alternativ två används.
3. Att därutöver anföra:

Det är bra att beräkningssätten för Stockholms växthusgasutsläpp justeras för att bli mer rättvisande. Tyvärr väljer förvaltningen att förordna ett beräkningssätt för Fortums fjärrvärmeproduktion som ger konstruerat lägre utsläppsnivåer än vad det mer rättvisande alternativ två anger. I fjärrvärme och fjärrkyleproduktionen används stora mängder el för att driva värmepumpar. Fortums användning av el för sin fjärrvärmeproduktion ska självklart beräknas på den mix av bränslen som används vid Fortums Stockholmsbaserade elproduktion.

Förvaltningen förordar en aktualisering av frågan 2015, för att då på nytt ta ställning i denna fråga. Det enda rimliga är att redan nu räkna den lokala elproduktionens utsläpp. Växthusgasutsläppen i Stockholm följer den olyckliga rikstrenden och utsläppen ökar för 2010. Utsläppen av växthusgaser i Stockholm ökade med 11 procent från 2009 till 2010. Detta är djupt oroväckande, även om man tar den kalla vintern i beaktande.

I klimatpolitiken, med energiproduktion, byggnation och trafiksektor är det väldigt långa ledtider. De borgerliga har levt länge på det arbete som tidigare utförts. Istället för att utveckla detta arbete vidare har nu flera år av svag klimatpolitik börjat visa sig i oroväckande siffror. Det är uppenbart att det både i staden, regionen och på nationell nivå krävs större satsningar och insatser för att rejält pressa ner användningen av fossila bränslen och därmed utsläppen av växthusgaser. Stockholm ska vara en stad som går före - inte sackar efter.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslaget om återremiss mot att avgöra hela ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig

mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och förslag i övrigt.

Åsa Wester m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) enligt följande:

Stockholm har en ambitiös klimatpolitik, vilket främst kommer till uttryck genom stadens målsättning att sänka koloxidutsläppen till 3,0 CO₂e per invånare fram till år 2015. Det är ett tufft men realistiskt mål och sett till den sammantagna utvecklingen de senaste åren så går arbetet åt rätt håll.

Det faktum att utsläppen ökar på marginalen under 2011 ska inte tolkas som att arbetet har avstannat eller att målet inte kommer att nås. Förklaringen ligger i att Stockholm och hela södra Sverige har haft flera på varandra följande rekordkalla vintrar, vilket av naturliga skäl ökar utsläppen. Stadens budget och kommande nya miljöprogram ger därför vid handen att staden fortsätter med offensiva satsningar på att sänka utsläppen av klimatgaser; bland annat genom satsningar på energieffektiviseringar, energikrav på byggnader, cykling, med mera. Även Fortums arbete med att fasa ut kolet i Värtaverket spelar en nyckelroll i detta sammanhang. Förvaltningen konstaterar i sitt tjänsteutlåtande att 3,0-målet fortfarande bedöms som nåbart år 2015, och i slutändan är det också det som räknas.

Stockholm har för ambition att vara världsledande när det kommer till att sänka utsläppen av växthusgaser. En förutsättning för detta är då att våra insatser och resultat är jämförbara med andra städer. Därför är det nödvändigt att beräkningsmetoderna uppdateras för att säkerställa så precisa och jämförbara beräkningar som möjligt. De nya beräkningsmodellerna som förvaltningen föreslår ligger i linje med detta och är därför välkomna.

Genom stadens nya miljöprogram kommer avrapporteringen för samtliga delmål att ske som ett separat ärende vid kommunfullmäktige. Däribland omfattas även 3,0-målet. Denna avrapportering till kommunfullmäktige förefaller sålunda lämpligast att inordnas inom ramen för miljöprogrammets uppföljning.

§ 28

Förlängning av samverkansavtal avseende Miljösamverkan Stockholms län (MSL)

Dnr 2011-020134

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner tjänsteutlåtandets bilagda samverkansavtal med KSL om MSL.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att underteckna avtalet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 22 december 2011, reviderat den 17 januari 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 29

Förvaltningschefens information

Jonas Ericson från avdelningen för plan och miljö presenterar SEE-projektet. Projektet, som är en ansökan till EU inom Smart Cities, innebär att staden koordinerar ett projekt om energieffektivisering av befintlig bebyggelse. Helena Ulfsparre och Peter Norränge från Familjebostäder berättar om Familjebostäders del i projektet.

Förvaltningschefen informerar om aktuella rättsfall.

Nämndens ordförande tackar Josefin Deiving som slutar i nämnden.

Vid protokollet

Ingrid Mårtenson